

redaktionerne og at koordinere de samlede bestræbelser med øvrige bibliografiske aktiviteter.

Vejledningen giver derfor anvisninger på en lang række registreringsforhold – fra planlægningen af arbejdet i amterne til materialets udvælgelse og de nødvendige kilder. De største afsnit udgøres samlet set af anvisningerne på katalogisering. Det er vigtigt, at de opbyggede databaser kan tale sammen tværs over landet, og der opstilles derfor en række standarder for formatering af computerdata og almindelig katalogisering.

Bogen indledes med kortere historiske oversigter: af Poul Daugaard over projektet som helhed, medens Peter Bondesen skriver om den danske lokalhistories historiografi. Den afsluttes med en litteraturliste om udarbejdelsen af lokalbibliografier. Bogen er 2. udgave, men er helt omarbejdet i forhold til den tidligere udgave fra 1982 og dennes supplementbind fra 1986.

For den, der skal arbejde med dette vigtige område, er bogen uomgængelig.

Søren Bitsch Christensen

Ole Degn: *Forskning i Statens Arkiver 1990-1996. Bibliografi over bøger og afhandlinger skrevet af arkivarer m.fl. ved Statens Arkiver.* (Statens Arkiver, 1998). 74 s.

I 1991 udgav Rigsarkivet en lignende bibliografi fra de samme institutioner. I mellemtiden er disse, i 1992, blevet samlet under Statens Arkiver. Denne bibliografi er altså første samlede vidnesbyrd om den forskning, denne nye institutions arkivarer har bedrevet, om end den kun dækker årene 1990-96.

Bibliografien er opdelt således, at først kommer bøger og afhandlinger. De er igen opdelt i en lang række temaer. Dernæst følger leksikabidrag, kildeudgaver samt registraturer, registre, gui-

der, forskningsoversigter, bibliografier og andre hjælpemidler og til sidst tidsskrifter og publikationer, som er udgivet af institutionerne.

Formålet med bogen er at leve op til arkivlovens bestemmelse om at udbrede kendskabet til forskningens resultater. Da kunne det i øvrigt have været interessant med en analyse af mulige følger for forskningen af de resultatkontrakter, Statens Arkiver har arbejdet under de senere år.

Søren Bitsch Christensen

Kim Furdal: *Foreningsarkiver fra Sønderjyllands Amt og Sydslesvig, I-II.* (Lokalhistoriske Arkiver og Samlinger i Sønderjylland og Institut for Sønderjysk Lokalhistorie, 1998). 171 + 558 s.

David Davidsen og Erik Nørr: *Håndværkeruddannelserne i København. Registratur over Københavns tekniske Skoles arkiv 1843 – ca. 1998.* (Københavns tekniske Skole og Landsarkivet for Sjælland, 1998). 126 s., 100 kr.

Trykte registraturer er en gave, men deres udarbejdelse overstiger sædvanligvis de offentlige arkivers økonomiske formåen. Udgivelsen af dem er derfor normalt afhængig af offentlige eller private tilskud. Disse to registraturer er ingen undtagelse. Den ene er medfinansieret af arkivskaberen, Københavns tekniske Skole, og den anden har modtaget hjælp fra 16 kommuner, amtet og 10 private fonde og sammenslutninger. Bøgernes udstyr er derfor i top, den sønderjyske foreningsregistratur vinder dog på en særdeles smuk forside med et foto af Sønderborgs udbrydersammenslutning af afholdsorganisationen »International Order of Good Templars«.

Den sønderjyske foreningsregistratur har en lang tilblivelseshistorie, der går

mindst 10 år tilbage til foreningskampagnens begyndelse i 1988. Den udsprang atter af de tilsvarende kampagner, der begyndte efter midten af 1970'erne i Nørrejylland og Fyn og siden blev til en landsdækkende kampagne, organiseret på amtsplan. I Sønderjylland medgik der ikke mindst lang tid med at koordinere indsamlingen og registreringen rundt omkring på de lokalhistoriske arkiver. Til dette og andet arbejde modtog man støtte fra blandt andre Statens Humanistiske Forskningsråd.

Registraturen medtager foreningsarkiver fra Sønderjyllands amt og de danske foreninger i Sydslesvig, der er afleveret til Statens Arkiver (ikke mindst Landsarkivet for Sønderjylland, men også Rigsarkivet og Erhvervsarkivet), de lokalhistoriske arkiver i Sønderjylland, Arkivet ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig og Archiv der deutschen Volksgruppe in Dänemark. Dertil kommer i mindre omfang arkiver, der stadig beror hos private eller arkivskaber, og materiale fra herredsfogeds- og amtsforstanderarkiver. Registraturen indeholder såvel et topografisk som et navneregister, og under hver forening er

opgjort indhold, fysisk placering, levetid, formål m.v. I alt er der registreret 4200 arkiver med 1995 som skæringsdato.

Håndværkeruddannelsen i København har rødder blandt andet i De Massmanske Søndagsskoler fra 1800 og enkeltstående fagskoler i de følgende årtier, men den første varige institution var Det tekniske Institut. Det hed den skole, som Det tekniske Selskab oprettede i 1843, og som efter flere sammenslutninger i dag hedder Københavns tekniske Skole. Det arkiv, der dækkes af denne registratur, omhandler således også Tegne- og Kunstindustri-skolen for Kvinder og Institut for Metalarbejdere, Kunsthåndværkerskolen og diverse materiale fra Teknikumuddannelserne m.fl.

Arkivet er landsarkivets største fra nogen uddannelsesinstitution og udmærker sig blandt andet ved at rumme et stort materiale vedrørende andre institutioner. Der er tale om en udmærket registratur med gode betegnelser for de udtagne sager. Man kan dog undre sig over, at landsarkivet ikke har grebet chancen og nummereret enhederne.

Søren Bitsch Christensen

HISTORIEVIDENSKAB

Karl-Johann Hemmersam, Marianne Poulsen og Torben Weinreich: *Historien Fortalt - historiebøger i folkeskole og gymnasium*. (Roskilde Universitetsforlag, 1998). 262 s., 185 kr.

Dette fjerde bind i skiftserien om humanistisk historieformidling består af tre bidrag, der indeholder analyser af undervisningsbøger for folkeskolen og

gymnasiet og af skolebogsmarkedet for historiebøger.

Marianne Poulsens bidrag, »Marked og Meninger – om historiebøgernes gennemslagskraft«, fylder halvdelen af bindet. Her undersøges både folkeskolens og gymnasiets bøger. Undersøgelsen sigter på bøgernes indlejrede dannelsesideal og søger at fastlægge de motiver, som afsenderne har haft med at skrive bøgerne, som de har gjort. Un-